

Zakres operacji

Pomoc jest przyznawana na operacje w zakresie

1. **wzmocnienia kapitału społecznego**, w tym
  - podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
2. **rozwoju przedsiębiorczości** na obszarze wiejskim objętym LSR przez
  - podejmowanie działalności gospodarczej
  - tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych przez przedsiębiorstwa spożywcze, w których jest prowadzona działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności tego przedsiębiorstwa jest przetwarzanie)
  - rozwijanie działalności gospodarczej
  - podnoszenie kompetencji osób podejmujących lub rozwijających działalność gospodarczą oraz tworzących lub rozwijających inkubatory przetwórstwa lokalnego produktów rolnych
3. **wspierania współpracy między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR:**
  - w ramach krótkich łańcuchów dostaw
  - w zakresie świadczenia usług turystycznych
  - w zakresie rozwijania rynków zbytu produktów lub usług lokalnych, w tym usług turystycznych
4. **rozwoju rynków zbytu produktów i usług lokalnych**, z wyłączeniem operacji polegających na budowie lub modernizacji targowisk
5. **zachowania dziedzictwa lokalnego**
6. **budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej**
7. **budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych lub powiatowych, które umożliwiają połączenie obiektów użyteczności publicznej** w których świadczone są usługi społeczne, zdrowotne, opiekuńczo-wychowawcze lub edukacyjne dla ludności lokalnej, z siecią dróg publicznych albo skracają dystans lub czas dojazdu do tych obiektów
8. **promowania obszaru objętego LSR**, w tym produktów lub usług lokalnych

Beneficjenci:

osoba fizyczna, która

- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej
- jest pełnoletnia
- ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR lub adres, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR

osoba prawna

z wyłączeniem województwa, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR

jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej

której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR, z tym, że spółka kapitałowa w organizacji może się ubiegać o pomoc na podejmowanie działalności gospodarczej

Uwagi

- W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy prowadzi działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej pomoc jest przyznawana jeżeli podmiot ten prowadzi **mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo**

- W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy prowadzi działalność gospodarczą w **formie spółki cywilnej**, warunki przyznania pomocy powinny być spełnione przez wszystkich współników tej spółki

Warunki przyznania pomocy

- Pomoc jest przyznawana beneficjentowi, któremu został nadany **numer identyfikacyjny**, w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności jeżeli:
- operacja nie będzie współfinansowana z innych środków publicznych (oprócz jednostek sektora finansów publicznych lub organizacji pożytku publicznego będącą organizacją pozarządową)
- operacja będzie realizowana w nie więcej niż w 2 etapach, a wykonanie zakresu rzeczowego, zgodnie z zakresem rzeczowo-finansowym operacji, w tym poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji oraz złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.
- operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, **zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim** objętym LSR, **chyba że operacja dotyczy inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowego obiektu budowlanego**, którego fragment będzie zlokalizowany na innym obszarze
- inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji
- operacja będzie realizowana zgodnie z **biznesplanem**, dla operacji w zakresie:
  - rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR z wyłączeniem operacji, która będzie polegała wyłącznie na tworzeniu lub rozwijaniu ogólnodostępnych i niekomercyjnych inkubatorów
  - wspierania współpracy między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR
  - rozwoju rynków zbytu produktów i usług lokalnych, z wyłączeniem operacji polegających na budowie lub modernizacji targowisk

Podejmowanie działalności gospodarczej

Biznesplan sporządza się na formularzu udostępnionym na stronie internetowej województwa i zawiera co najmniej:

- 1) opis wyjściowej sytuacji ekonomicznej podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy;
- 2) wskazanie celów pośrednich i końcowych;
- 3) informacje dotyczące zasobów lub kwalifikacji posiadanych przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy niezbędnych ze względu na przedmiot operacji, którą zamierza realizować;
- 4) wskazanie planowanych do utworzenia miejsc pracy;
- 5) planowany zakres działań niezbędnych do osiągnięcia celów pośrednich i końcowych.

- minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż **50 tys. złotych**
- podmiot ubiegający się o pomoc ma obowiązek wykazać, że:

- a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
- b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
- c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
- d) prowadzi działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować

- w przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, pomoc jest przyznawana, jeżeli numer identyfikacyjny został nadany jednemu ze współników albo spółce

Warunki dostępu:

podmiot ubiegający się o jej przyznanie

1. **nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników** z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów
  2. **w okresie 24 miesięcy** poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (w okresie 2 lat nie prowadził działalności) oraz temu podmiotowi nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie
- operacja zakłada utworzenie **co najmniej jednego miejsca pracy** w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę
    1. powyższego punktu nie stosuje się gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy jest osobą fizyczną, która podejmuje we własnym imieniu działalność gospodarczą
    2. w przypadku gdy o pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej ubiega się podmiot będący spółką w organizacji, pomoc ta jest przyznawana, jeżeli ten podmiot uzyska osobowość prawną do dnia zawarcia umowy

Wykluczenia

Pomoc na operację **nie przysługuje** jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:

- 1) działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
- 2) górnictwo i wydobywanie;
- 3) działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- 4) przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- 5) wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- 6) produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych;
- 7) produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- 8) produkcja metali
- 9) produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli;
- 10) transport i gospodarka magazynowa

Tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych

Pomoc jest przyznawana beneficjentowi, jeżeli:

- podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej lub rozwijania działalności gospodarczej której przedmiotem jest działalność gospodarcza sklasyfikowana jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów
- **operacja zakłada korzystanie z infrastruktury inkubatora przetwórstwa lokalnego przez podmioty inne niż ubiegający się o przyznanie pomocy**
- pomoc na operację nie przysługuje jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:
  - 1) działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
  - 2) górnictwo i wydobywanie;

- 3) działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- 4) przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- 5) wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- 6) produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych;
- 7) produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- 8) produkcja metali
- 9) produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli;
- 10) transport i gospodarka magazynowa

Rozwijanie działalności gospodarczej

Pomoc jest przyznawana beneficjentowi, jeżeli:

- podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy
  1. prowadzi działalność gospodarczą
  2. nie otrzymał dotychczas pomocy na operację w zakresie podejmowanie działalności gospodarczej albo **uptynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy** na operację w tym zakresie
  3. nie otrzymał dotychczas pomocy na operację w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych lub w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego PROW - w przypadku ubiegania się o przyznanie tej pomocy przez podmiot, który prowadzi działalność gospodarczą sklasyfikowaną jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów
- operacja zakłada utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę
  1. powyższego zapisu nie stosuje się w przypadku, gdy suma kwot pomocy przyznanej jednemu podmiotowi na dotychczas realizowane operacje oraz kwoty pomocy, o której przyznanie podmiot ten ubiega się za realizację danej operacji, **nie przekracza 25 tys. złotych**
  2. utworzenie miejsca pracy musi być związane z realizacją danej operacji, tzn. nie może być uznane za spełnienie warunku w odniesieniu do innej operacji
- pomoc na operację nie przysługuje jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:
  - 1) działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
  - 2) górnictwo i wydobywanie;
  - 3) działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
  - 4) przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
  - 5) wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
  - 6) produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych;
  - 7) produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
  - 8) produkcja metali
  - 9) produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli;
  - 10) transport i gospodarka magazynowa

Podnoszenie kompetencji osób podejmujących lub rozwijających działalność gospodarczą oraz tworzących lub rozwijających inkubatory przetwórstwa lokalnego produktów rolnych

Pomoc jest przyznawana beneficjentowi, jeżeli:

- podmiot ubiegający się o jej przyznanie ubiega się jednocześnie o przyznanie pomocy na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej lub tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych lub rozwijania działalności gospodarczej i spełnia warunki przyznania pomocy w tym zakresie

Wspieranie współpracy między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR

Pomoc jest przyznawana :

- podmiotom, które **zawarty porozumienie o wspólnej realizacji operacji**, która ma na celu zwiększenie sprzedaży dóbr lub usług oferowanych przez podmioty z obszaru wiejskiego objętego LSR przez zastosowanie wspólnego znaku towarowego lub stworzenie oferty kompleksowej sprzedaży takich dóbr lub usług
- porozumienie, o którym mowa powyżej zawiera postanowienia dotyczące wspólnej realizacji operacji, w szczególności:
  - 1) dane identyfikujące strony porozumienia;
  - 2) opis celów i przewidywanych rezultatów tej operacji oraz głównych zadań objętych tą operacją;
  - 3) wskazanie strony, która jest upoważniona do ubiegania się o pomoc w imieniu pozostałych stron;
  - 4) budżet operacji uwzględniający wkład finansowy poszczególnych stronmin. 2 partnerów

Zachowanie dziedzictwa lokalnego oraz budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej

- pomoc jest przyznawana, jeżeli operacja służy **zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej**

Promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych

- pomoc jest przyznawana jeżeli operacja:
  1. nie służy promocji produktów lub usług wyłącznie jednego podmiotu
  2. nie dotyczy organizacji wydarzeń cyklicznych, z wyjątkiem wydarzenia inicjującego cykl wydarzeń lub specyficznego dla danej LSR, wskazanych i uzasadnionych w LSR, przy czym przez wydarzenie cykliczne rozumie się wydarzenie organizowane więcej niż jeden raz oraz poświęcone przynajmniej w części tej samej tematyce

Wysokość pomocy

nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych oraz LGD

- limit wynosi **300 tys.** złotych na jednego beneficjenta
- w przypadku beneficjenta realizującego operację w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych limit wynosi **500 tys.** złotych, z tym, że na operacje w zakresie innym niż określone w tym punkcie limit ten wynosi 300 tys. złotych
- wysokość pomocy przyznanej na jedną operację nie może przekroczyć
  1. 500 tys. złotych w przypadku operacji w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych
  2. 300 tys. złotych w przypadku operacji w zakresie innym niż podejmowanie działalności oraz innym niż określone w punkcie dot. tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych
- pomoc na operację w zakresie **podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana w wysokości określonej w LSR**

- pomoc na operację w zakresie innym niż **podejmowanie działalności gospodarczej** jest przyznawana w **wysokości 80 % kosztów kwalifikowanych**, z tym, że pomoc na operację w zakresie **rozwijania działalności gospodarczej oraz tworzenia lub rozwoju inkubatorów** przetwórstwa lokalnego produktów rolnych jest przyznawana w wysokości **50 % kosztów kwalifikowanych**
- pomoc na operację w **zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej**, a której realizacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej jest **przyznawana w wysokości 100 % kosztów kwalifikowanych**, z tym, że pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej oraz tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych, która służy zaspokajaniu takich potrzeb jest przyznawana w wysokości **70 % kosztów kwalifikowanych**
- koszty ogólne są kwalifikowane w wysokości nieprzekraczającej **10 %** pozostałych kosztów kwalifikowanych, a **koszty zakupu środków transportu** – w wysokości nieprzekraczającej **30 %** pozostałych kosztów kwalifikowanych pomniejszonych o koszty ogólne
- do ustalenia limitu uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej na zrealizowane operacje i kwot pomocy przyznanej na operacje, których realizacja nie została jeszcze zakończona
- w przypadku wspólnej realizacji operacji albo realizacji operacji w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, przy ustalaniu limitu na jednego beneficjenta – wysokość limitu jest pomniejszana każdemu podmiotowi o jednakową kwotę stanowiącą iloraz kwoty pomocy przyznanej na operację oraz liczby podmiotów realizujących tą operację

dotyczy jednostek sektora finansów publicznych

- pomoc na operację realizowaną przez jednostkę sektora finansów publicznych jest przyznawana w wysokości **63,63 %** kosztów kwalifikowanych

Pomoc na projekt grantowy

Projekt grantowy – jest operacją, której beneficjent będący LGD udziela innym podmiotom wybranym przez LGD, zwanym „grantobiorcami”, grantów będących środkami finansowymi programu powierzonymi przez LGD grantobiorcom na realizację zadań służących osiągnięciu celu tej operacji

- pomoc jest przyznawana, jeżeli:
  1. wartość każdego zadania służącego osiągnięciu celu projektu grantowego, jakie ma być zrealizowane przez grantobiorcę, nie będzie wyższa niż 50 tys. złotych oraz niższa niż 5 tys. złotych
  2. w ramach projektu grantowego jest planowane wykonanie co najmniej dwóch zadań
- pomoc nie jest przyznawana:
  1. jeżeli umowa zawarta z lokalną grupą działania, ubiegającą się o jej przyznanie, dotycząca innego projektu grantowego, została rozwiązana
  2. w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR (podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczej oraz tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa produktów rolnych)
- inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji
- podmiot ubiegający się o pomoc ma obowiązek wykazać, że:
  - a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
  - b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
  - c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub

- d) prowadzi działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować
- nie ma obowiązku przedkładania biznesplanu
  - grantobiorca nie może prowadzić działalności gospodarczej
  - grantobiorca musi mieć nadany numer identyfikacyjny
  - grantobiorca jest osobą fizyczną która
- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej
- jest pełnoletnia
- ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR lub adres, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR

Wysokość pomocy

- jeden projekt grantowy nie może przekroczyć 300 tys. złotych
- limit na jednego grantobiorcę wynosi 100 tys. złotych
- suma grantów udzielonych jednostkom sektora finansów publicznych w ramach danego projektu grantowego nie przekracza **20 % kwoty** środków przyznanych na ten projekt

Pomoc na operację własną LGD

- pomoc jest przyznawana, jeżeli:
  1. operacja otrzymała co najmniej minimalną liczbę punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru określonych w LSR
  2. po upływie terminu 30 dni od daty gdy LGD zamieściła na swojej stronie internetowej informację o tym, że podmiot inny niż LGD nie zgłosił LGD zamiaru realizacji takiej operacji

Wysokość pomocy

- jedna operacja własna LGD nie może przekroczyć 50 tys. złotych

Koszty

- pomoc na operację w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej przyznawana jest w formie refundacji kosztów kwalifikowanych, do których się zalicza koszty które są **uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne**:
  1. ogólne (koszty ogólne to koszty związane z wydatkami dot. kosztów budowy, nabycia włącznie z leasingiem lub modernizacji nieruchomości oraz kosztów zakupu lub leasingu nowych maszyn i wyposażenia, takie jak honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności.
  2. zakupu robót budowlanych lub usług,
  3. zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,
  4. najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
  5. zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego - również używanych maszyn lub wyposażenia stanowiących eksponaty,
  6. zakupu rzeczy innych niż wymienione w pkt 5, w tym materiałów,
  9. wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników - w przypadku operacji w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych oraz w zakresie wspierania współpracy między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR:
  10. do kosztów kwalifikowanych zalicza się również wartość wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy (iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce

narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, i liczby 168)

- koszty kwalifikowane **podlegają refundacji** w pełnej wysokości jeżeli zostały poniesione:
  1. od dnia, **w którym została zawarta umowa**, a w przypadku kosztów ogólnych - od dnia **1 stycznia 2014** r.
  2. zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, a gdy te przepisy nie mają zastosowania - w wyniku wyboru przez beneficjenta najkorzystniejszej oferty w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji spośród ofert otrzymanych od co najmniej 3 niepowiązanych z beneficjentem osobowo lub kapitałowo dostawców lub wykonawców
  3. w formie rozliczenia bezgotówkowego
- koszty kwalifikowane podlegają refundacji w pełnej wysokości jeżeli zostały uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy

Racjonalność kosztów

- Uznaje się, że koszty kwalifikowalne planowane do poniesienia w ramach operacji są racjonalne, jeżeli:
  1. wartość kosztorysowa robót została ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego opracowanego metodą kalkulacji uproszczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w przypadku kosztów związanych z inwestycją polegającą na budowie, przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego
  2. w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji koszty te zostały ustalone na podstawie najkorzystniejszej oferty spośród ofert otrzymanych od co najmniej 3 niepowiązanych z podmiotem ubiegającym się o przyznanie pomocy osobowo lub kapitałowo dostawców lub wykonawców - w przypadku kosztów innych niż określone w pkt 1.
- W przypadku, gdy rzeczy lub usługi objęte danym zadaniem ujętym w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji można nabyć od mniej niż 3 dostawców lub wykonawców, w szczególności gdy jest to uzasadnione koniecznością zastosowania technologii zgodnej z technologią produkcji stosowaną przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, koszty kwalifikowalne w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji uznaje się za racjonalne, jeżeli zostały one ustalone na podstawie najkorzystniejszej oferty spośród ofert otrzymanych od mniej niż 3 dostawców lub wykonawców
- Przez najkorzystniejszą ofertę w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji należy rozumieć ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów określonych przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w zapytaniu dotyczącym nabycia rzeczy lub usług skierowanym do różnych dostawców lub wykonawców (zapytaniu ofertowym).
- Zapytanie ofertowe jest umieszczane na stronie internetowej podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, a jeżeli takiej strony nie posiada - na stronie LGD realizującej LSR w ramach, której będzie realizowana operacja i zawiera co najmniej:
  1. opis zadania
  2. warunki udziału w postępowaniu
  3. kryteria oceny oferty
  4. wskazanie
    - a) miejsca i terminu składania ofert umożliwiających przygotowanie oferty,
    - b) terminu realizacji zamówienia
- W przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowanych ustalonych na podstawie kosztorysu, przekracza wartość rynkową tych kosztów, pomoc jest przyznawana z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów
- W przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowanych ustalonych na podstawie wyboru najkorzystniejszej oferty została ustalona niezgodnie z przepisami lub zgodnie z przepisami, lecz znacząco przekracza wartość rynkową tych kosztów - pomoc jest przyznawana z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów.

- Przepisów wyżej wymienionych **nie stosuje** się do ustalania racjonalności kosztów kwalifikowalnych zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, którego koszt **nie przekracza 20 tys. zł.**
- Do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się **kosztów inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych, w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR**

Terminy

1. Wniosek o przyznanie pomocy na operację realizowaną przez podmiot inny niż LGD składa się bezpośrednio do LGD w terminie wskazanym w ogłoszeniu, nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni.
  2. Wniosek o przyznanie pomocy na projekt grantowy lub operację własną LGD składa się do zarządu województwa, lecz nie wcześniej niż w dniu, w którym został dokonany wybór LSR
  3. W terminie 2 miesięcy od dnia przekazania wniosku o przyznanie pomocy zarządowi województwa przez LGD zarząd województwa:
    - a) wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy, w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy
    - b) informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie przyznania pomocy, w przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy.
  4. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy zarząd województwa wyznacza niezwłocznie podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, termin zawarcia umowy nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.
  5. W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie stawiał się w wyznaczonym terminie w celu zawarcia umowy albo odmówił jej podpisania, pomocy nie przyznaje się, chyba że podmiot ten zawarł umowę w innym terminie:
    - a) uzgodnionym z zarządem województwa przed upływem terminu wyznaczonego w wezwaniu
    - b) wyznaczonym przez zarząd województwa, nie dłuższym niż 7 dni od dnia oznaczonego w wezwaniu
  6. W przypadku nieprzyznania pomocy, zarząd województwa informuje o tym podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, podając przyczyny odmowy przyznania pomocy.
  7. Wezwanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy do czasu wykonania przez ten podmiot tych czynności.
  8. W razie uchybienia terminu wykonania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy, zarząd województwa, na prośbę tego podmiotu, przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli ten podmiot:
    - a) wniósł prośbę w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia
    - b) jednocześnie z wniesieniem prośby dopełnił czynności, dla której określony był termin
    - c) uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.
- Przywrócenie terminu do złożenia prośby jest niedopuszczalne.
9. Beneficjent jest zobowiązany do przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej
  10. Środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane na warunkach określonych w umowie.
  11. **W przypadku operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane w dwóch transzach, z tym że:**
    - a) pierwsza transza pomocy **obejmuje 70% kwoty przyznanej** pomocy i jest wypłacana niezwłocznie po zawarciu umowy
    - b) druga transza pomocy obejmuje 30% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli operacja została zrealizowana zgodnie z biznesplanem
  12. W przypadku operacji **w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej**, środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane, jeżeli beneficjent:
    - a) **zrealizował operację lub jej etap**, w tym **poniósł związane z tym koszty przed dniem złożenia wniosku o płatność obejmującego te koszty**, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i w umowie oraz określonymi w przepisach odrębnych, których regulacje dotyczą operacji

- b) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie
- c) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.

13. W przypadku operacji w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej, wniosek o płatność beneficjent składa w terminie określonym w umowie, nie później jednak niż po upływie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy i nie później niż w dniu 31 grudnia 2022 r.

Jeżeli wniosek o płatność zawiera braki lub oczywiste omyłki, zarząd województwa wzywa beneficjenta, w formie pisemnej, do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

Jeżeli beneficjent, pomimo wezwania do usunięcia braków lub oczywistych omyłek, nie usunął ich w terminie, zarząd województwa wzywa ponownie beneficjenta, w formie pisemnej, do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

Jeżeli beneficjent nie usunął braków i oczywistych omyłek, zarząd województwa rozpatruje wniosek o płatność w zakresie, w jakim został wypełniony, oraz na podstawie dołączonych do niego i poprawnie sporządzonych dokumentów.

W trakcie rozpatrywania wniosku o płatność zarząd województwa może wzywać beneficjenta, w formie pisemnej, do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

14. Agencja płatnicza dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność przez zarząd województwa i po otrzymaniu zlecenia płatności od zarządu województwa, w terminie:

- a) 30 dni od dnia złożenia wniosku o płatność pierwszej transzy
- b) 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o płatność - w przypadku wniosku o płatność innego niż, o którym mowa w pkt a.

15. Zarząd województwa składa zlecenie płatności do agencji płatniczej nie później niż:

- a) 14 dni przed upływem terminu, o którym mowa w pkt 14 a)
- b) 30 dni przed upływem terminu, o którym mowa w pkt 14 b)

16. Agencja płatnicza dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność przez zarząd województwa i po otrzymaniu zlecenia płatności od zarządu województwa, w terminie:

- a) 30 dni od dnia złożenia wniosku o płatność pierwszej transzy
- b) 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o płatność - w przypadku wniosku o płatność innego niż, o którym mowa w pkt a.

